

Jochs florals. - Subvencions

Ara fà dos anys vam publicar uns quants articles demostrant la necessitat de reformar los Estatuts de 'ls Jochs florals si s'vòl que aqueixa institució, que vè a sèr com lo bressol ahònt s'ha gronxat des de sos primers temps lo renaixement literari català modern, no decaygui sufrint la fatalitat que avui pèsa sobre l teatro regional à Catalunya.

Allò va sèr com lo veu de avis, y de llavors ensà se ha pensat per algú en introduhir modificacions en los capítuls que integran la manera de sèr de la mes antiga associació catalanista, entre las de nostres días.

A si y efecte de realisar innovacions, s' han celebrat reunions y sembla que encara n' hi haurá de altres.

Enterats de lò que s' proposa fèr, ó millor dit, per dur à cap lo que ja pòrta reformat y per fèr lo que hi ha pendent de discussió, no valfa la pena de mostarse ni de tocar uns Estatuts que ja permetfan à 'ls Consistoris fèr lò que ara serà d' obligació.

Opinem com nostre company *La Veu de Montserrat*: per estatuir que no s' imprimirán totas las obras premiadas, no calfa trencar l cap en reformar articles; per donar diplomas à 'ls adjunts à un mercat número d' anys; per estableir un premi permanent à treballs en prosa, y cosas així, no veiem necessitat de tocar res; puig això ès pèrota minuta y no fa lograr res útil.

¿Per qué s'vòl tráurer la obligació de imprimir tot lo premiat? Per gastar poch quant no hi hagi fondos. ¿Perqué s' volen los diplomas? Per donarse llustre, ridicul fins à cert punt.

Pero jaquets diplomas deurán costar diners? Donchs deixar de diplomas inútils y fèr la impressió com ara, ab lo qual no s' gastarà mes que escursant lo volum y gastant en los diplomas.

En lo que no estem d' acord ab lo setmanari vigatá, ès en aprobar que no s' hagi acceptat la reforma per que s' garanteixi la manera del secret previ de's noms de 'ls autors premiats. Pèndrem precaucions en aquet particular ès convenient y no afecta per res à

'l respecte de 'l Consistori. Hi afectana si s' tractès de prevenirse contra determinat Consistori; pero tractantse de Consistoris que encara han de néixer, no hi ha ofensa per' cap. A mes, això ès convenient, perque s' han donat cassos de saberse avans de 'l plasso noms de certs autors premiats. En aquet punt creyem que s' hauria de sèr molt exigent.

Pero la reforma ha de anar mes à fons: ha de tenir importància trascendental, y per lograr això ès fors recordarse de que lo principal en un certamen literari ès que 'ls que hi concorren sàpigán de lletra; y saber de lletra vòl dir saber escriurer, y per' escriurer s' ha de saber gramàtica, y sense gramàtica no existeix llengua, y sense llenguatje no hi manera de expressar-se be.

Això y aumentar lo prestigi de 'ls Consistoris y de 'ls mestres en Gay saber, ha de sèr la base reformadora. Remetem à 'l lector a 'ls articles citats que surtien en los números de Janer de 1895, segurs de que qui se 'm enteri serà de nostre parer.

Y prou de Jochs florals, per ara.

* * *

Passem à un altre assumpt que ns vé à la memòria ara que tractem de cosas de gramàtica (que suposa instrucció) y de subvencions (que 'ls Jochs florals també n' tenen.)

Lo assumpt indicat ès de instrucció pública en societats particulars subvencionades per la Diputació.

Va tractarlo l' altre dia en sessió pública 'l distingit diputat provincial D. Joseph Espinós, qui ab motiu d' haver presidit certas festas oficials ó repartos de premis, ha sapigut que hi ha ateneos y otras societats obreras que estan subvencionadas per la Diputació à pesar de que no ajustan à la llei de Instrucció la manera de donar la ensenyansa.

Y que això ès cert, no pòt dudar-se.

Poch temps fà va ferse evident en l' Ateneo de Gracia, que cobraba subvencions donadas contraventint la llei de Septembre de 1859, 'ls reglaments vigents y Reals decretos y otras disposicions.

Tambè fà poch temps que un Ateneo creat ab lo preferent objecte de fer comedias, balls y tenir billars, demanaba subvenció, que la llei no permet se li dongui.

¿Hi ha res mes natural que demanar lo cumpliment de las lleys? ¿Sembla que no? ¿Véritat? Donchs no faltan periódichs, tan cegos, ó parciais, ó de bandera, que perque'l Sr. Espinós demana que's miri si entre las subvencions concedidas n'hi ha á establiments que donguin la ensenyansa no ja en sentit contrari á las disposicions legals sobre la materia, sino fins contrariant la Constituciò de l'Estat, fan véurer que s' esborronan, y critican que en una Corporaciò seria's vulga fer imperar la serietat y la lleu.

No envejem lo calificatiu de que's fan meredors dits periódichs, y preferim felicitar á'l diputat don Joseph Espinós y á quants l'apoyan, per la enteresa ab que en la sessió darrera de la Diputaciò provincial volgueren que's miri qui cobra ab lleu, y qui no te escrúpols en embutxacarse diners de la província de una manera hipòcrita y solapada que'l's permet destinat cantitats á fins que no són certament dignas de alabansa.

P. DE R.

Estrenos catalans

Romea.—Faixa ó caixa, comèdia en un acte, escrita en prosa per D. PERE REIG Y FOL.

Nosaltres prou voldriàm dir molt en favor d'aquest autor; pero desgraciadament, cada vegada que s'efectúa un estreno d'obra séva, las condicions d'ella nos privan d'alabarla. No és nostra la culpa.

Faixa ó caixa és lo de menos valor de tot lo de poch preu que ha escrit D. Pere Reig y Fiol.—Jo.

Revista teatral

Liceo.—Samson et Dalila, ópera en tres actes y quatre quadros, lletra de F. Lemaire y música de C. Saint Saëns, estrenada la nit de l'dissapte 9 de l' corrent.

L'importància que musicalment considerada té aquesta obra, 'ns obliga á surtir de 'ls estrets límits d'una revista. Per això fer, tractarem de sos mérits en article apart, emitint en ell nostra humil opiniò respecte 'ls variats punts de vista de l'obra.

Lo que si no podem deixar de dir en aquet lloch, ès lo molt aplaudits que foren la Sra. Campodonico, y 'ls senyors Cardinali y Puigjaner en la interpretaciò de 'ls personatges de Samson, Dalila y el Gran sacerdot, respectivament.

Lo Mtre. Campanini s'acredità d'èsser un director de primera fila per la manera de conduhir la orquesta, y de músich de fondos coneixements tècnichs per son primorós treball en fèr resaltar las innombrables bellesas que conté la partitura de l'autor d'*Ascanio*.

Per això'l públich freneticament l'aplaudi, fentlo presentar moltes vegadas en escena y demandant la repeticiò de 'ls inspiradissims bailables de l'tercer acte.

Totas las decoracions son novas. ¡Rasgo d'increible esplendidés per part de la Junta de Gobern d'aquest teatro que tant nos té acostumats á certas incomprendibles economías que redondeixen en desdoro de l'art!

Ara s'ha vindicat.

Val mes tart que may.

Y las encarregá á dos pintors de reconegut talent, aplaudits de nostre públich y admirats de tot Espanya: Soler y Rovirosa y Vilomara.

No som nosaltres que hem de buscar detalls, tochs, raillas que treuen la propietat arquitectònica, desarmoniàntla, desorientant d'eix modo, las trascendentals in-

vestigacions històriques d'èpocas determinades fetas per l'arqueólech, no: sols busquem en lo teatro l'impressió estètica que 'ns ofereix l'art dintre'l convencionalisme de l'accio dramàtica.

Y això ho trobem en las tres primeras de Vilomara.

Escampant á dojo la llum (primer acte) fa fitxi'l públich sa atenció y's trasporti á temps que resta encara en la penombra y atmiri la manera d'èsser d'edats passades. Totas tres són dignas de la reputaciò de que gosa'l Sr. Vilomara.

Ab tot això, hont admira'l públich lo poder màgich, la virtualidad de la escenografia, portat á l'extrem de lo increible, ès en l'últim quadro del tercer acte.

Aquí es ahont ha llensat lo mestre Soler y Rovirosa tots los colors de sa paleta y'l caudal inmens de recursos que posseix pèra impresionar al públich.

Lo derrumbament de l' temple de Dagón, calculat y ajustat ab tanta precisiò, combinat de tal manera que totes las parts responguen á lo que la historia mitj nos deixa véurer, acreditaria á son autor de millor escenògrafo d'una naciò si ja no sapigessim que'l mestre Soler ès lo primer escenògrafo d'Espanya.

L'efecte que produheix á l'espectador no s'esplica: se ha de véurer.

Rebin, donchs, nostres amichs, la mes coral felicitaciò de LO TEATRO CATALÀ que's congratula sempre que pót honrar las planas ab lo nom de tan distinjits payans.—A. DE LA FLORIDA.

Circo Barcelonés.—S'ha posat en escena lo drama de'l Sr. Fola, *La Pilarica* que ha estat un nou exit per l'autor y pera 'ls artistas.

Lo Sr. Fola fou cridat á escena cad'acte junt ab lo señor Fages que va interpretar perfectament son paper. La Sra. Tarés y la Sra. Molgora estiguieren acertadas y 'ls Srs. Muñoz y Molgora's vejeren aplaudits y tots ben secundats pe 'ls demés.

Com diem, un exit, y merescut, sobre tot pèra'l señor Fola Iturbide.—P.

Romea.—La obra *Maria Rosa* interpretada pe 'ls actors d'aquesta casa, va resultar mitjanament com se sol dir.

Lo Sr. Borrás (D. Jaume) va esforsarse en desempenyar lo paper de protagonista, posant de manifest bastante caudal de condicions. Pero ès encara poch expert per representar lo galan en obras tan difícils y de tanta comparaciò com lo celebrat drama de Guimerà. Si la funció tinguès caràcter de societat particular, podrìa alabarse: 'sent en teatro de empresa, ès un xich atrevit no anar sempre ab peus de plom. No precipitarse, que no se ganó Zamora en una hora.

Las Sras. Ferrer y Munné, com sempre, envejables. Bastant bè 'ls Srs. Santolaria, Serraclarà, Rubio, Capdevila (Ll)... y sobre tot lo Sr. Daroqui, qui es un genrich de bona fusta.

L'autor fou cridat; mes no va presentarse.—Jo.

Eldorado.—*Las malas lenguas*, sarsuela en un acte y tres quadros, lletra de Lucio y Arniches y música de Xavier Jimenez, fou estrenada en aquest teatro al díndres 8 de l' corrent.

D'argument senzill y desarrollat ab molta desenvolupatura es l'obra de 'ls reputats libretistas, hont hi han abocat á torrents la sal de la gracia junt ab la picardia de bon gènero.

L'espectador està constantment iniciàntseli la rialla á l'sentir tan devassall de xistes.

Lo Mtre. Jimenez s'ha equivocat.

L'execució de primera.

Tots los artistas volgieren contribuir á l' bon exit de l' obra.

Las Sras. Campos y Garcia y 'ls Srs. Pinedo, Gamero, Fuentes y altres que no coneixem, reberen calurosos aplausos de l' públich.

Se 'ls mereixan.

L' orquesta dirigida pe'l mestre Cotó, molt be.—FLORIDA.

Circo Espanyol.—Anys ha que no havíam sentit la sarsuela *El sargento Federico*. Es obra de merit que recorda l' temps millor de la escena lírica dramática moderna y per això mereix aplauso la empresa d' aquest teatro á l' ressucitarla. En dita producció sol distingir-se la simpàtica Sra. Valdés, obteint justos aplausos com aixis mateix la Sra. Silvestri y l' concienciat artista Sr. Guzmán, encarregats respectivament de 'ls papers de protagonista, promesa y rey.

Los demes, fluxets; y 'ls coros, á voltas massa forts y á voltas regulars.—S. SALA.

Entre companys de professió

Dos paraules y prou: la cosa las mereix. L' assumptio és entre periodistas de professió, no periodistas purament de industria.

Nos referim á dos setmanaris catalanistas; á *La Costa de Llevant* y *L' Olotí*, periódichs que segueixen la bandera de la Patria catalana y que, com nosaltres, tenen de l' periodisme un concepte bastant mes elevat de aquells que abundan massa, porque no tenen altre mira que lograr grau circulació encara que siga rebaixant la dignitat de la prensa.

L' Olotí y *La Costa de Llevant* son companys dignissims: sostenen sanas idees: són setmanaris de bona rasa: estan inspirats sempre pe'l noble amor á la regió: procuran com pe'l seu lo d' aquésta, *La veu del Montserrat* y altres no infisionats pe'l corruptor mercantilisme.

Ara acaban de donar nova mostra de son lloable afany per enaltir á la prensa; puig ab las reformas fetas desde Cap d' Any, colocan la fama sèva mes alta de lo que ja ho estava.

Son dos campeons que coincideixen bastant ab nostras ideas en punt á catalanisme, motiu que 'ns impulsa á felicitarlos per la importancia que ab sa transformació han lograt adquirir entre la prensa de Catalunya.

Inútil creyem dir que desitjem tingan prospeïtat, lo que equival á manifestar una vegada mes per part nostra la simpatia que 'ns inspiran los que pe'l periodisme —y deixantse de fins purament especulatius—ansian lo triunfo de l' regionalisme.

Secció de'l Pirotécnic

Sé un fet que demostra la poca consideració ab que á voltas són tractats los artistas y las artistas de teatro.

Vaig á permetre'm censurarlo, porque mereixen censura y fortal los que van tolerar que 's duguès á efecte.

Era en una població de la província de Girona, en la que hi funciona una companyia en la qual hi figura una dama qu' ha treballat en nostre Liceo.

Donchs lo dia de Nadal á la tarda van fer funció phorr, furor, terror, ab una entrada de déu duros; y acabada la tasca, van haver de marxar á peu á un poble vèhi, á las foscas, ab fret y vent á guanyar-se l' sopar, per' treballar devant de quatre estaquirots que entre tots van produhir jescarrifa't, lectorl, van produhir vuyt duros.

Y per postres van dir a'ls soferts y aplaudits artistas, que per tornar á treballar y per lo tant á tocarne de frescos... haurian d' esperar al 10 de Janer.

¿Qué's pensa qui ho va tolerar que un artista de teatro, y mes si ès senyora ó senyoreta, son camaleons, que viulen de l' ayre?

De'l balans teatral fet per un setmanari, apareix que l' any passat s' estrenaren 124 obras teatrals catalanas.

Vuytanta sis d' ellas s' han estrenat en teatros públics y particulars de Barcelona, y trentavuit en varias poblacions.

Molt cantitat, poca calitat.

Molt palla, poch grà.

Molt bo per' cremar, poch digne de ser alabat.

Resultat de'l balans: poch mes que zero.

¡Quins comentaris mes tristes podrían ferse!

Pero no estich per mals de cap

Per 'xò deixo la ploma y agafó las eynas de l' ofici.

LO POLVORISTA.

Secció de Montepíos

Hi havia un polítich que per las sèvas conveniencies deya «*primer es lo partit que tot*» y tenim entès que hi ha Montepío, és á dir, una Junta Directiva, que suposem haurá dit *primer es fér l' home ans que atendr a'l malalt*.

Diem això, perque sembla que 'ls fondos que l' aludit monte tenia destinats á malalties, ben segurets y á sa disposició al primer moment que fossen necessaris, en la Caixa de Ahorros, devengant á més un interès, varen ésser collocats en la suscripció de l' últim empréstit nacional. Lò que no sabem, á nom de qui's va fèr la suscripció y si la Junta Directiva tenia facultats; aixis com tampoch, com se las arreglarà per' atendre a'l's malalts, si arriba l' cas de no haverhi fondos destinats á aqueixos.

Nosaltres ja suposem que la tal Junta recorrerà á un de'l dos, medis següents: ó fér esperar lo cobro de las polissas, ó fér una transferència de'l fondo d' impossibilitats. Un y altre cas podem arribar; pero també pót arribar que l' dia de junta general hi hagi algún socio que, creyentse perjudicat, aixequi la llebra. També podria succeir que l' tal Monte no celebrés junta ordinaria á son temps reglamentari per pòr de un xubasco, lo que no seria la primera vegada que per' *motius poderosos* se ha prescindit de la junta anyal.

Per' avuy res mes. Estarem á la mira, y si arribèss lo cas de que succehis algun de'l contratemps previstos, publicarem lo titul de'l Monte y 'ls noms de'l's senyors que componen la Junta Directiva, á fi de que los associats no confonguin son Monte ab altre, ja que creyem n' hi ha algún mes que pòrtala'l mateix nom ó semblant, cosa que la vigent llei d' associacions no permet.

Per això hem dit de l' aludit: *primer es fér l' home ans que 'ls malalts*.

—La conferència disposada pe'l Consell Delegat de la nova Associació general *La Unión defensora del Socorro mutuo*, s' efectuará demá baix la presidencia de D. Aureliano Plaza y prenenthi part los dos directors de Montes fundadors inscrits, que ab aquell forman lo Consell Directiu.

Los temes que 's tractarán son:

«1º Relación que en nuestra patria tiene el socorro mutuo con el estado social.

2º Necesidad de defender, por medio de una unión práctica, los intereses del socorro mutuo.—Forma de realizarlo.»

Ahí van comensar-se á repartir las invitacions a'l's Socios de Honor, Presidents de germandats, membres de juntas, associats, etcz., pèr' aquet acte important que tindrà lloc á dos quarts d' onze de'l demà en lo Foment de'l Treball Nacional, (Plaza de Santa Ana.)

—Diumenge vinent se reunirà en junta ordinaria lo Montepío del Santo Excehomo.

—S' ha desfet la germandat de la Puríssima, de seyyoras.

No hi havia diners: en cambi hi havia deutes. Tractan de reanimarla las mes animosas.

Veurem.

Reunions particulars

CENTRO CÓMICO-LÍRICO.—Ab la clàssica comèdia de Rodríguez Rubí, *La escala de la vida*, doná sa funció de reglament en lo teatro de Novedats, havent sigut dita representació de l' agrado de la concurrencia y haventsi guanyat aplausos las Srtas. Prats (M. y C.), Sras. García y Parejo, y 'ls Srs. Bosch, Piera, Bonnin y Coll.

La divertida comèdia de Pitarra *Lo ret de la Sila*, doná

fi á la funció, obtenint un desempenyo mes que regular. Segons notícias, la junta està fent los preparatius pér' que 'ls próxims balls de màscara que disposta per l' actual temporada, sigan tan brillants com en las anteriors.

CASSINO ARTESÁ. (*Gracia*).—Lo passat diumenge se posá en escena 'l drama *Lo port de salvació* y la pesa *Un pa com unas hostias*, essent molt de l' agrado de la concurrencia que aplaudió a's intérpretes ab entusiasmante. En lo desempenyo hi prengué part la Sra. Casao y 'ls Srs. Camps (que feu un bon *Joan*), Cussó, Amat, Castellas, Galindo y altres.—R. M.

LUZ DEL PORVENIR.—Lo prop passat diumenge va sér posada en escena la comèdia *Cofits y mofts*

La representació resultá una mica pesada degut a'ls pochs ensaigs y á la falta d' estudi d' alguns executants donant això fredó á las escenes y fent passar desapercibits molts de 'ls xistes.

Hem d' exceptuar a'l Sr. Blay, que hi feu un excelent *Platxeria*, y á la Sra. Puchol, que té domini de las tau-las.—J. T.

Saló de descans

—Ja s' han comensat las classes en l' Institut Obrer graciense. Per ara n' hi ha de pàrvuls, elemental y superior, tant de noys com de noies, diurnas y nocturnas, y ademés las especials de Calcul mercantil, Francès, Teneduría de llibres, Reforma de lletra, Dibuix, Solfeig, Piano y Cant.

Ja hi van bastants alumnes.

La ensenyansa de l' Institut estará ajuntada á totas las disposicions de la lley de Instrucció pública y demés vi-gents en la materia.

Aquesta naixent Societat va probar lo que val, concurrent á la capita pública á favor de 'ls soldats inutilitzats en Cuba y Filipinas, realisads en Gracia diumenge. Va recaudar molt, presentantse ab sensillez y elegancia mi-lor que altras que contan ab grans recursos.

—La empresa de l' Circo Espanyol ha contractat á 'l distinxit tenor d' ópera Sr. Bugatto, per' cantar algunas representacions de la ópera *Marina*. Això va proporcionar dijous un plé que va vessar de la mesura en quant á la cabuda de 'l local y en quant á la paciencia de 'l públich.

Durant lo primer acte allò era un desfet: hi havia dos funcions, una á l' escenari cantant ópera y l' altra en los palcos y tendidos fent casi tragedia, perque hi va haver fins desafots, y la cosa acaba fent algú á 'l viu aquella antiga y célebre comèdia *Llueven bofetones*.

Fem present á la empresa que se recordi que l' Circo Espanyol és un teatro y no un magatzem per estibarhi persones.

—A propósito. Dijous que ve 's donarà la funció á benefici de la tiple Sra. Valdés; ab l' acte primer de *La tempestad*, tercer de *Campanone*, segon de *Las amazonas del Tormes*, y la parodia *Carmela*.

Desitjem que siga ben plé; pero no tant que arribi á haverhi escàndol.

—En la reunio de representants de la «Lliga de Catalunya» foren elegits pera formar la Junta permanent de aquest any los Srs. D. Antoni Sunyol (de Barcelona) president; D. Emili Sagüé (de Girona) tresorer; D. Narcís Verdaguer y Callís (de Barcelona y D. Joan Bta. Galí (de Tarrassa) vocals, y D. Lluís Marsans (de Barcelona) secretari.

S' acordá celebrar la vinent Assamblea en Vich los días 25 y 26 Abril pròxim, disposant per tema *La Administració en los rams en que sia possible sa discussió pe 'l temps que 's disposará y que á l' efecte escullirà la ponencia nombrada.*

—Està citat á judici de conciliació un de nostres companys per D. Ramón Noguera y Escobet, matalassé, domiciliat á la plassa de Sta. Ana, 17, botiga «La Formal», per 'sèr aquell l' autor d' un suelto en lo qual se bromejava la manera d' anunciar y á 'l mateix temps se contaba un qüento de un matalassé que haventli entregat matalassos de crin animal los retorná plens de crin vejetal.

L' acte tindrà lloc dilluns á dos quarts de deu de 'l matí.

Nostre company hi acudirà á donar las convenientes explicacions.

—En la funció que disposta per demà la societat «La Trenyina» en lo teatro Lope de Vega, se estrenarà una gatada caballeresca escrita en vers per lo jove escriptor D. Agustí Causadias, ab lo titol de *Lo Compte de Sant Vicents*.

—En lo Cassino Artesá de Gracia tindrà lloc demà l' vespre la primera representació de 'l drama en quatre actes y un prólech, original de 'l soci D. Joseph Casellas titulat: *La vibora azul*.

SANTASUSANA

Santasusana • Santasusana

MAQUINAS PER' CUSIR Y PER' FER MITJA

Aparatos de péndrer dutxes

PREUS SENS COMPETENCIA

Carrer de 'l Carme, 34.—BARCELONA

ARXIU Y COPISTERÍA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

→ Passatje de Madoz, núm. 5, 2.ⁿ →

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

● J U A N A Y N É ●

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

■■■■■ Especialidad en pianos de alquiler. ■■■■■ Guitarras desde 5 pesetas.

Á CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Ademés hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio, á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24, y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

La gran Liquidación

La casa que da los muebles más sólidos y más baratos

UN MOBILIARIO NON PLUS ULTRA

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un sommier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas regilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 - Barcelona

Imp. Pujol y C., Tallers 45.—Barcelona